

TÉMATA K MATURITNÍ ZKOUŠCE Z EKONOMIKY

Studijní obor: 64-41-L/01 Podnikání
Název ŠVP: Podnikání
Forma studia: denní, dálková
Forma zkoušky: ústní
Školní rok: 2024/2025
Vypracoval: Ing. Radek Suchomel

Projednáno předmětovou komisí dne 27. srpna 2024

Schváleno ředitelkou školy: 

1. Základní ekonomické pojmy

- pojem a předmět ekonomie
- mikroekonomie a makroekonomie
- základní ekonomické otázky
- základní ekonomické systémy (typy ekonomik)
- základní ekonomické subjekty a jejich role v ekonomice
- potřeby – charakteristika, členění, Maslowova pyramida potřeb
- statky, služby – charakteristika, členění
- hospodářský proces
- výroba, základní výrobní faktory (práce, přírodní zdroje, kapitál)
- práce (pracovní síla, kvalifikace, dělba práce, kooperace)

2. Trh, tržní mechanismus

- trh – charakteristika trhu, druhy trhů (podle předmětu směny, podle území)
- nabídka a poptávka
- zákon klesající poptávky, zákon rostoucí nabídky, křivka nabídky a poptávky
- cena a její utváření na trhu, rovnováha na trhu, převis nabídky a poptávky
- metody tvorby ceny, cenové praktiky
- dokonalá a nedokonalá konkurence (monopol, oligopol, monopolistická konkurence)
- zásahy státu do tržní ekonomiky

3. Podnik, podnikání fyzických osob

- definice podniku a podnikání
- výhody a nevýhody podnikání (ve srovnání se zaměstnáním)
- znaky podniku, cíle podniku
- členění podniků podle předmětu činnosti, velikosti, právní formy
- podnikání fyzických osob - živnostenské podnikání, druhy živností, živnostenský rejstřík, povinnosti podnikatele
- podnikatelský záměr - důvody zpracování podnikatelského záměru, části a vlastnosti podnikatelského záměru, přílohy podnikatelského záměru, SWOT analýza – včetně konkrétních příkladů

4. Podnikání právnických osob

- definice podniku a podnikání
- volba právní formy podnikání – výhody a nevýhody podnikání jednotlivce a společného podnikání, skutečnosti zohledňované při výběru právní formy
- zákon o obchodních korporacích, založení a vznik podnik, obchodní rejstřík
- obchodní společnosti - akciová společnost, společnost s ručením omezeným, komanditní společnost, veřejná obchodní společnost
- družstva
- podnikání státu (státní podnik, a. s. vlastněné státem)
- další formy podnikání – franchising, tichý společník, holding

5. Hlavní podnikové činnosti – výroba, obchod

- charakteristika hlavní činnosti podniku, včetně konkrétních příkladů
- výrobní činnosti podniku, druhy výroby
- základní pojmy – výrobní program, výrobní proces, výrobní kapacita
- konstrukční a technologická, ekonomická a organizační příprava výroby
- charakteristika obchodní činnosti
- maloobchod a velkoobchod - charakteristika a význam
- typy maloobchodních prodejen
- formy prodeje
- franchising – podstata a příklad
- psychologické aspekty prodeje, prodejní triky supermarketů
- doplňkové služby spojené s prodejem zboží

6. Podnikové činnosti – zásobovací a investiční činnosti

- majetek podniku a zdroje financování, zásady financování podniku
- majetek oběžný - charakteristika a podrobné členění
- způsoby pořízení zásob, oceňování zásob
- zásobovací činnosti – plánování zásob, pořízení, přejímka, skladování
- majetek dlouhodobý - charakteristika a podrobné členění
- způsoby pořízení DM, odpisy DM, způsoby vyřazení DM
- leasing (operativní a finanční)

7. Financování a hospodaření podniku

- náklady a výnosy - definice a dělení podle různých hledisek
- způsob zjištění výsledku hospodaření, zisk a ztráta, význam zisku pro podnik
- možnosti snižování nákladů a zvyšování výnosů
- analýza bodu zvratu
- kalkulace a rozpočty
- vlastní a cizí zdroje financování – charakteristika a podrobné členění
- druhy bankovních úvěrů

8. Management

- definice managementu, úrovně řízení
- manažer, role manažera, styl řízení
- manažerské funkce (plánování, organizování, výběr pracovníků, vedení lidí – motivace, kontrola)
- organizační struktura

9. Marketing

- marketingový mix – produkt, cena, propagace, distribuce
- produkt, životní cyklus výrobku
- způsoby stanovení ceny, druhy cen, cenové praktiky
- formy propagace
- distribuční cesty

10. Personální činnosti podniku

- získávání zaměstnanců, trh práce
- pracovněprávní vztahy, práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů
- pracovní poměr, pracovní smlouva – náležitosti
- dohoda o provedení práce, dohoda o pracovní činnosti
- péče o zaměstnance, dovolená, BOZP, kvalifikace, benefity
- způsoby ukončení pracovního poměru

11. Odměňování zaměstnanců

- odměňování zaměstnanců v soukromé a veřejné sféře
- mzda a plat, nominální a reálná mzda
- platový tarif, platová třída, platový stupeň
- formy základní mzdy, složky hrubé mzdy
- sociální a zdravotní pojištění, daň z příjmů ze závislé činnosti
- výpočet čisté mzdy
- roční zúčtování daně

12. Národní hospodářství, hospodářský cyklus, hospodářská politika

- národní hospodářství – definice, struktura, faktory ovlivňující úroveň NH
- hospodářský cyklus – fáze, příklady hospodářských krizí
- hospodářská politika státu, subjekty a cíle hospodářské politiky
- měření úrovně národního hospodářství – magický čtyřúhelník
- hrubý národní produkt
- platební (obchodní) bilance
- cenová stabilita, inflace, deflace
- nezaměstnanost, druhy nezaměstnanosti
- země G7/G8/G20, BRICS

13. Monetární politika, inflace

- vývoj peněz, formy peněz
- měnový kurz, valuty, devizy, devalvace, revalvace, apreciacie, depreciace
- společná evropská měna (eurozóna, ECB)
- monetární politika – cíle, nástroje, typy monetární politiky, Česká národní banka
- cenová stabilita, inflace, deflace, úloha ČNB, inflační cíl
- míra inflace, stupně inflace

14. Fiskální politika, sociální, důchodová a cenová politika

- fiskální politika – vysvětlení pojmu, význam a druhy státního rozpočtu, příjmy a výdaje státu, mandatorní a nemandatorní výdaje, transferové platby
- rozpočtový proces (příprava a schvalování státního rozpočtu)
- důchodová politika – příjmy obyvatel, nominální a reální mzda, minimální a zaručená mzda, zdanění mzdy, odvody z mezd, inflace, valorizace důchodů
- sociální politika – charakteristika, politika zaměstnanosti, sociální dávky
- cenová politika, Česká obchodní inspekce

15. Zahraničně obchodní politika

- význam zahraničního obchodu
- rizika zahraničního obchodu
- formy zahraničního obchodu – import, export, reexport
- zahraničně obchodní politika – charakteristika, cíle, nástroje, obchodní bilance
- cla, celní správa
- obchodování s EU, pozice ČR v zahraničním obchodě
- mezinárodní organizace a uskupení (MMF, WTO)

16. Daňová soustava

- základní pojmy – daň, poplatník, plátce, předmět a základ daně, správce daně, daňové přiznání
- daňová soustava ČR, členění daní, daně přímé a nepřímé
- daň z příjmů fyzických osob - zdanění mzdy, hrubá a čistá mzda
- daň z příjmů právnických osob
- daň z přidané hodnoty – podstata, sazby daně
- ostatní daně

17. Bankovní soustava ČR

- charakteristika dvoustupňové bankovní soustavy
- charakteristika a základní úkoly České národní banky
- nástroje centrální banky k provádění monetární (měnové) politiky
- význam a činnost obchodních bank
- druhy bankovních vkladů a úvěrů, služby banky
- hotovostní a bezhotovostní platební styk
- nástroje přímého bankovníctví (platební karty, elektronické bankovníctví)
- Fond pojištění vkladů

18. Finanční trh, spoření a investování

- finanční trh – podstata, členění (peněžní a kapitálový trh)
- bankovní účty – vkladové a úvěrové
- hypotéční úvěry
- stavební spoření
- penzijní spoření
- investování – vztah očekávaného výnosu, rizika a likvidnosti
- cenné papíry – akcie, dluhopisy, podílové listy
- životní a neživotní pojištění
- burzy cenných papírů

19. Základy finanční gramotnosti, osobní finance

- význam a složky finanční gramotnosti
- osobní majetek a závazky, finanční plán
- osobní (rodinný) rozpočet, typy domácností
- přebytek osobního rozpočtu – možnosti spoření a investování
- životní a neživotní pojištění – druhy, význam
- dobrý a špatný dluh, zadlužení, předlužení, dluhová past, konsolidace úvěrů
- exekuce, oddlužení podle insolvenčního zákona

20. Ekonomické integrační procesy

- význam a stupně mezinárodní integrace
- historie Evropské unie, proces rozšiřování EU, základní pilíře EU
- instituce EU (Evropský parlament, Evropská rada, Evropská komise, Rada EU, Evropský soudní dvůr, Evropský účetní dvůr, ECB, Evropská investiční banka)
- hospodářská a měnová unie, společná evropská měna, konvergenční kritéria
- členství ČR v dalších mezinárodních ekonomických organizacích (OECD, V4)